

Gäller för: Verksamhet Thorax och kardiologi

Giltig från: 2026-01-08

Innehållsansvar: Charlotte Nordberg Backelin, (chano5), Överläkare

Giltig till: 2026-12-04

Granskad av: Sara Bentzel, (sarmo4), Överläkare

Godkänd av: Kristofer Skoglund, (krisk3), Verksamhetschef

Perikardpunktion med ultraljud

Syfte

Rutinen syftar till att ge en enhetlig vård samt dokumentation baserad på kunskap, erfarenhet och forskningsresultat. Att systematisera och effektivisera omvårdnadsarbetet och säkerställa patientens vård och omhändertagande på ett optimalt sätt, samt att minska risken att fel och brister uppstår samt att underlätta introduktionen av nya medarbetare.

Arbetsbeskrivning

ANATOMI

- Thorako-apikal punktion (i första hand).
- Subcostal / subxiphoidal punktion.

INDIKATION

- Hotande tamponad.
- Diagnostik av oklar perikardutgjutning.

FÖRBEREDELSE VID AKUT PERIKARDTAPPNING

- Ta fram färdig låda för urakut perikardtappning (finns i akutskåpet på avd 93).
- Ta fram ultraljudsapparat.
- Informera patienten.
- Patienten ska ha venös infart.
- Vid behov och om tid finnes - raka patienten vid insticksstället

FÖRBEREDELSE VID ICKE AKUT PERIKARDTAPPNING

- Provsvar K, Hb, TPK, PK och blodgruppering bör finnas. Id-etiketter och provrör om prover ska tas.
- Fungerande venös infart

MATERIAL

- För uppdukning av material vg se checklista vid akutskåpet på avd 93.

TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

- Om eventuella prover från perikardvätskan ska tas, var god se PM: Prover vid perikard- och pleurapunktion.
- Täck insticksstället med lämpligt förband (t.ex. IV3000)
- Om kvarvarande kateter, tejpa noga med lämpligt förband (t.ex. IV3000 och Mepore).

TAPPING UR PERIKARDKATETER

- Läkaren som lägger dränet skall ordinera hur dränet ska hanteras!
- Använd 50 ml LuerLock spruta.
- Aspirera försiktigt, om det inte går att aspirera så spola in 5 ml NaCl 9 mg/ml och försök sedan att aspirera igen.
- Dränet kan vara öppet eller stängt. Ordinerar av läkare.
- Stängt drän med blodtillblandat utbyte hepariniserar med 5 ml, Heparin 100 IE/ml, efter läkarordination.

OBSERVATION

- Kontrollera puls och blodtryck regelbundet efter perikardtappningen.

SKÖTSEL/OMVÅRDNAD

- Kontrollera insticksstället dagligen.
- Obs! Handhygien!
- Förbandsbyte minst en gång/vecka eller vid behov. Tvätta då insticksstället med descutansvamp i ca 30 sek och torka av med steril kompress. Täck över insticksstället med lämpligt förband (t.ex. IV3000) och fixera sedan med lämpligt material (t.ex. Mepore).
- Vid avlägsnande av Combi-stopper (propp), hantering av trevägskranar mm använd kompress indränkt med klorhexidinsprit. Sätt aldrig tillbaka en gammal Combi-stopper (propp)!

FELKÄLLOR

Vid misstanke om flödeshinder vidtas följande av sjuksköterska:

- Be patienten ligga på höger sida.

- Uteslut knick på katetern.
- Försök att spola med 5ml NaCl 9mg/ml
- Kontakta läkare.

AVVECKLING

- Endast av läkare.
- Katetern dras samtidigt som patienten gör en lång utandning
- **Använd visir eller skyddsglasögon, risk för blodstänk!**

KOMPLIKATION

- Kammarperforation.
- Pleurapunktion.
- Koronarkärlspunktion.
- Infektion.
- Perforation av bukorgan.

Ansvar

Medicinskt ansvarig sektionschef på enheten är tillsammans med vårdenhetschefen på enheten ansvarig för att rutinen är känd och följs.

Den sjuksköterska eller läkare som utför arbetsuppgiften är själva ansvariga för att utföra arbetsuppgifterna enligt följande rutin.

Verksamhetschefen är ytterst ansvarig för att de rutiner och riktlinjer som verksamheten kräver finns tillgängliga och att verksamheten arbetar enligt SOSFS 2011:9.

Uppföljning, utvärdering och revision

Avvikelse från rutinen ska dokumenteras i patientjournalen och inträffade negativa händelser ska rapporteras avvikelsesystemet Med Control Pro där aktuell linjechef ansvarar för utredning, åtgärd och uppföljning.

Utvärdering och revidering av rutindokumentet ska ske senast två år efter godkännande. Ansvar för revidering har avdelningens rutinansvariga sjuksköterska tillsammans med vårdenhetschefen

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Verksamhet Thorax och kardiologi

Innehållsansvar: Charlotte Nordberg Backelin, (chano5),
Överläkare

Granskad av: Sara Bentzel, (sarmo4), Överläkare

Godkänd av: Kristofer Skoglund, (krisk3), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9777-819499373-137

Version: 6.0

Giltig från: 2026-01-08

Giltig till: 2026-12-04